

Latweeschu Awises.

50. gaddagahjums.

No. 32.

Trefchdeenâ, 11. (23.) August

1871.

Latweeschu Awises libof ar saweem veelikumeem makfa var gabdu 70 Kap. fudr.

Zelgawâ peesubtoht

Zittur affubtoht (lappa: 70 Kap., eefpedijija: 19½ Kap., pastas nauda: 10½ Kap.) kophâ 1 rubl. f.

Za-apstelle: Zelgawâ awischi namma pee Zantschewski, Nihgâ pee Daniel Minus, teatera un wehwera eelas sâhri un pee Dr. Buchholz, leelâ Mefander eelâ Nr. 18. Wissi mahitaji, skoblmestri, pagasta waliditaji, skribweri un zitti tautas draugi teel luhgti, lai lassitajeem apgabda apstelleschannu. — Nebatteera adresse: Pastor Sakranowicz Lutringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Rahditajs: Wisjannafahs sinnas, Daschadas sinnas, Kweeschu obdâ, Darbs un nauda, Was tas tahds? Was preefch mannis? Awildas, Preefch Luttriam frohna skoblas, Naudas sirgus, Labbibas un preefchu sirgus, Sluddinaschannas.

Wisjannafahs sinnas.

Zelgawâ us 8. August lasaretês un pilfchta palikka ahrstejami 25 koleera flimmi, no 7. us 8. Aug. fastimma 10, tappa weffeli 4, nomirra 10, paleef wehl ahrstejami 21. No 4. Juli pawissam fastimma 97, tappa weffeli 27, nomirra 49, paleef ahrstejami 21. Koleera fehrgas dehl Zelgawâ skoblas nesahftees wis, kâ papreefch bija noliks 10tâ, bet 17tâ August.

Nihgâ us 7. August palikka ahrstejami 115 koleera flimmi, fastimma 19, tappa weffeli 9, nomirra 8, paleef ahrstejami 117.

No Kapreras fallas nahf sinnas, ka wezzais generalâ Garibaldi ditti effoht flims un gan ihfâ laikâ jau sawu muhschu tē buhs pabeidnis.

Gastein 19. (7.) August. Firts Bismark ar grafu Beust sawas farunnaschannâs (fl. wisj. sinnas Nr. 31) waktar gallakonferenzi noturreja. Graf Beusts 21. (9.) August atkal us Wiñni reisohs atpattal.

Wersak 17. (5.) Aug. Frantschu tautas sapulzē zitti fungi taggad atkal grihb lai Thier lungu, us nesinnamu laiku, ezeß par brihwaksts presidenti, appafsch kurra stahw wiffi ministeri. Scheem par sawu amata waldischannu jatbild tautas sapulzei. R. S.—z.

Daschadas sinnas.

No eefschjemmehm.

Nihgas skoblas ar wirswaldibas atwehleschannu sawu darbu eefahschannu koleera fehrgas dehl pawilzina un sahffees scho pusgadd ar 16. August. Pehz dakteru lungu dohmahm ihsta koleera flimmiba eimoht jau gan masumâ, bet beefchi rahdotees til tahdas wehdera flimmibas, ka newarroht deewsgan laudihm peeteift, lai gaddigi un fahrtigi turrah ar eefschannu un derschannu.

— Nihgâ us 2. August koleera flimneeku flaits bij 109, tai deenâ safirga 13, tappa weffeli 5, mirra 8, tã ka atkal 109 wehl atlikka. S.

No Bormsahtes. „Dasch awischi lassitajs to gan atminnesees, kahdâ fliktã flawē bija muhsu pagasts preefch kahdeem trihsdesmit gaddem, kas bija nahjis zaur pagasta lohzeßku fliktu un negohdigu usweschannohs. Tas nu irr

tai minnelâ laikâ zaur muhsu zeeniga baron J. von der Kopp lunga taisnigu waldischannu pahrwertijees pawissam zittadi, ka tas jau arri irr tahlu jo tahlu sinnams, ka muhsu pagastam irr labba flawē. Lai gan zeenihgs kungs bahrgs, taisnis waldischannâ, tomehr arri gan dasch irr dohmajis, ka winnam buhtu par dauds uslikts un netaisniba darrita, tahs tamdehl iszehluschahs suhdibas irr minnetas dohmas peerahdijuschas, bet tahdas suhdibas waj par netaisnahm israhdijuschahs, jeb tee suhdsetaji irr atfinnuschchi, ka no winneem effoht winnus peefskohnajoht tiklai taisnihgs peenahkums praffihts un uslikts. Wissu to nu irr baron kungs nebihdamees puhliu un dusmas pahrwarredams, neffis. Mehs dohmajam arri, ka mums ta teefiba paleef ar muhsu ustizzibu muhsu zeenigam baron kungam par to tai pagahjuschã laikâ no winna westu, nepeefsdamu waldischannu, kurra irr bijust preefch pagasta labklahschannahs, to wispadewigako pateizibu issazziht, pee kam mums it ihpafchi japeeminn, ka muhsu faimneeki preefch 6 gaddem dohmaja, ka newaereschoht to ispildiht, ko nohmas-kuntrakts toreis praffija un us to atstahja dasch sawas mahjas. Ar noscheloschannu winneem nu jareds, ka winnu mahju usnehmeji irr lohth labbi us preefchu nahkuschchi, zaur to, ka wiffas mahjas jau preefch 5 gaddem zaur pahrdohschannu par faimneeku peederrumu irr palikkuschas, zaur ko winneem irr sawwalkiga faimneezibas-lohpschanna un arri tã klahjabs, ka ikweens pee labbas tschaklibas un taupibas sawus kontrakts-peeklahjumus warr ispildiht, kad mihtlais Deews sawu schehligu, swehtidamu rohku arri us preefchu pahr mums turretu.

Mehs arri newarram muhsu zeenigam baron kungam wiffa pagasta wahrda palikt it ihpafchi nepateikuschees par to peepalihdñibu pee magasihnes-flechtes, teefas-namma un pee ta peederrigas ehkas usbuhweschannas, par to preefch pagasta skribwera pagastam peedallitu semmi, tapat par jannu teefas-galdu, teefas rakñu-skapjeem un par krehfleem.

Zeredami, ka mehs muhsu zeeniga baron kungu un ta wiffuschehliga radditaja sinna un paspahne buhdami, warram joprohjam kluffi un meerigi dsihwoht, mehs luhdsam, lai tas mihtlais Deews muhsu zeenigu kungu un wiffu winna nammu wehl ilgi preefch muhsu labklah-

ſchanahs uſturr un wiannam un winna peederrigeem taggad un us preekſchu dohd ſawu bagatako ſwehtibu!

(Pagasta meetneeku un pagasta waldbas paraſſis.)

Talſos bij 26. Juni ſemneeku paſchu audſinatu ſirgu iſrahdiſchana no Talſu un Tuffuma aprinka. To bij apgahdajis Paſtendes dſimtskungs, baron v. Hahn, gribbedams ſcho abbu aprinku laudis us labbaku ſirgu audſinaſchanu paſlubbinah. Krohnis dewis preekſch gohda maſſas 200 rublu. Til ſkade, ka aplam maſ ſirgu bijuſchi us iſrahdiſchanu atweſti, pawiffam til 11. No ſcheem dabujuſchi 6 gohda maſſu. Kapeh; til maſ ſirgu us iſrahdiſchanu atweſti? Waj nu laudihm nebij wallas ſawu laiku kaweht, tadeht ka pats leclais ſeena laiks ſaklahs, jeb tee, kas no Talſeem tahtaku noht dſihwo, nelo no tahtas iſrahdiſchanas neſinnaja, jo ta bij til eekſch Kurſemmes gub. awiſchem iſſluddinata.

No **Zaun-Nuzes** brauz ſcho waſſar kahds wihrs ar labbibu us mahjahm. Brauzejs gan ſirgu ſkubbina, gribbedams no pehrkona lectus iſmuſt, bet mahkonis ahtri uſnahk un pehrkonis reiſu reiſahm ſtipri ruh; Wihrs jo ahtri brauz, negribbedams ſawu labbibu faleedeht. Us weenreis wihrs it ka no meega atmohſtahs. Bij tal pa-preekſch us weſma fehdejis, bet nu atrohdaſs blakkam ratteem ſemmē gullam un turklaht pawiffam tahds apduſſis. No ahtras braukſchanas laikam ſibbina ſpehrens wihrum it tuwu blakkam bijis un ſchis no tam beſ atjehgas no-krittis no weſma ſemmē. Wihrelis tikko ſpehjis us mahjahm pahbraukt, ſagullejis peh; tam kahdu laiku ſtims. No ahtras braukſchanas, jahſchanas un ſtreſchanas pehrkona laika gan jaſargahs, jo zaur to warr drihs ſibbinu peewillt. — **Kewelē** kahdam ſaimneekam 13 aitas us lauka no ſibbina noſpertas.

Zaun-Nuzes dſimtskungs, baron v. Ropp, gribb par nahloſſchem Turgeem, tad ſaimneekem rentes gaddi beidsahs, wiſſas ſawas mahjas, pahraht par 30, par dſimtu pahrhoht. Daſchas mahjas jau ſennahk pahrhohtas. Pirzejam ja-eemakfa 10 prazentes no mahju naudas. Kas neſpeh; wiſſu naudu us reiſi iſmakfaht, tas eedohdahs Kurſemmes kreditbeedribā. ſchi leen pirzejam puſſi no tahs naudas, ko mahjas maſſa. Par to jamakfa par intreſſehm un kapitaka maſinaſchanu katru gaddu 7 prazentes. Peh; 27 gaddeem irr ſchis parahds dſehſis. Par ohtru puſſi, ko pirzejs lungam parahda paleek, jamakfa katru gaddu 5 prazentes. Ja pirzejs nebuhtu ſpehjis par to laiku kamehr bankai maſſa, nelo no ſawa parahda lungam allihdſinahk, tad wiſſch warr peh; 27 gaddeem ar to daku ko lungam bij parahda, Kurſemmes kreditbeedribā eeſahk. — **Arri Keweleſ** dſimtskungs, grafs Pahlen, tejis ſaweem ſaimneekem, ja gribboht, tad warroht dabuht ſawas mahjas par dſimtu pirkt.

Kurſemmes muſſchneeku beedribai jeb ritterschaftei irr no Keiſara Alekſandera I. laikeem 6 krohna muſſchas libds ar tahm tur peederrigahm mahjahm, pahraht par 250,

atſchinkotas. ſchis ritterschaftes mahjas eeſahk ſcho-gadd pahrhoht. Pirzejam ja-eemakfa til 5 prazentes. Ar puſſi no mahju parahda warr eedohtees pirzejs Kurſemmes kreditbeedribā. Par to jamakfa par intreſſehm un kapitaka maſinaſchanu 7 prazentes. Ar ohtru puſſi paleek ritterschaftei parahda. Par to jamakfa 5 prazentes. Bet pirſchana netohp neweenam ſpeeſta. Kas negribb pirkt, warr ſawas mahjas jo prohjam us renti dabuht. —

Saldus draudſe ſwehtdeen to 1. Auguſt libds ar ſawahm zeeminu draudſchem (Gaiſu, Lutrinu, Wahnes un Kurſſchu) ſabeedrojusees noturreja ſawus ſchi gadda miſſiones ſwehtkus. Laiziniſch bij lohti jauks, ta ka leels tauſchu pulks, gan pee 8 tuhſt. bij ſanahluſchi us ſwehtkeem, kas tappa jauka eſara kraſta lei; ſwehtiti. No ſwehtku ſwinnetaju beedribahm bij arri 6 dſecdataju pulki, kas ar ſaweem jaukeem ſkanneem balſeem palihdſeja ſchis deenas gohdibu wairoht. Alahakas ſinnas par wiſſu jauko ſwehtku gahjumu paſneegſim turmahk ſaweem miſkeem laſſitajeem.

Palazkā 24. Juli breeſmihgs ugguns grehks ploſſejes, kas kahdus 500 nammus pelnu gubbās ſagahſis. — **Miſchni** Nowgorodā un Tulā koleera fehriga rahdahs jo ſtipra, tapat arri wehl zittās Kreewuſemmes gubernās.

Pehterburga. Us Keiſara pawehli leelſirſtene Marija irr eezelta par gohda wirſnezi no 14. Zamburgas Manu regimentes, kas taggad peh; wiſſas augſta wahra ſaukſees.

— **Pehterburgā** 30. Juli atbrauzis zeemā Greeku kehniſch.

No **Zwanowas** ſianno, ka tur beidsamajās 2 nedelās pa wiſſu apgabbalu deggoht meſchi, ſemmes maſka un arri aiſgrahbtahs ehkas, bet libds ar ſcho duhmu iſzeliſchanohs koleera fehriga eſſoht paſudduſi.

No **Maſkawas** daſchi Wahzu lungi ſamettuſchees kohpā, nopirkuſchi par 4 tuhſt. rubl. 3 ſkaiſtus ſudraba ſchimmelu ſirgus un noſubtiſuſchi par gohda dahwanu Biſmarka firſtam.

Maſkawas ſeebju fabrikantam Serebrow lungam 1. Juli eſſoht krittis tas leclais winneſs no 200 tuhſt. rubl. uſdewu biſketu iſloſſeſchanā.

Urala kaſaku ſemmē ap Krasnojarsku 1. un 2. Juli irr ſemmes trihzeſchana mannita, kas laudis lohti iſbredejuſi, jo taſs puſſes ſcho nelaimi nemaſ wehl nepaſinna.

No ahreſemehm.

Wahzu keiſars Wilhelms irr brauzis Auſtrijas keiſaru apzeemoht. Laſſitaji gan ſinnahs, ka abbi keiſari irr ſawā ſtarpā arri tahdi patahki raddi. Auſtreſchu keiſara mahke Soſija irr meeſiga mahſa no Bruhſchu atraitnu kehniſenes Eliſabetes, ſchi Wahzu keiſara nelaika brahka augſt. lau-latas draudſenes. Satikſchanahs norunnata Iſchl pilſehtā. Turp brauzoht keiſars nakti dohma pahrgulleht Gmindē, tai paſchā pilſehtā, tur nozelta Hannoveres kehniſa ſami-ſija miht. Daudſi no tam runna, ka ſchis jelſch buhſchoht ſtiprinaht Hannoveres kehniſa ſamillias zerribas ja arri

ne uf Hannoveres atpakkal dabuschanu, tatschu uf masahs Braunschweig semmites eemantoschanu, kurras herzogs wez un bes behrneem labpraht Hannoveres prinzi par pehznahlamu zeltu. Arri Bismarcks un Beusts abbeju walstju leelece ministeri gribboht fatiltees Gasteinè, arri sawas pahrrunnas turreht. Zerram ka tahs derrehs, lai saldais meers jo drohfscha manta buhtu un paliktu.

Deela schelshchanahs eet taggad zaur wiffahm lattotu walstihm, ihpafchi pa Wahzsemmi un tas wifs ta jauna tizzibas gabbala, pahwesta nemaldibas labbad. Minkenes pilsehts irr tas widduzis no wiffahm schim sturmehm; gribb uf September mehnesi tur noturreht leelu sapulzi no wiffahm puffedm un tad nospreest ka schi leeta irr weddama, lai lattotu tizziba netaptu jaukta zilweku pahrgudribas labbad. — No ohtras puffed aikal kahda lattotu awise no Rohmas usaizina wiffus firdigus lattotus pa wiffahm pafauls dakahm, lai mett dahwanas, ka warretu schim pahwestam, tam nemaldigam fungdm un meisterim selta krehflu schliuhoht par sihmi, ka winnu zeena. Kas finn waj arri til dauds dahwanu nesalaffihis, bet waj tad uf tahda krehfla dauds drohfschaka fehdeschana buhs, kas to gribb fazzih?

Parisè strahda pee apgahsta un fadruppinata Bendom gohda stabba, kippina gabbalinus kohpà, leij rohbus pilnus un tad widdu pildihs ar lectu fehraudu un zels atkal augfschà. Arri wezza Tjer k. sapohshtitu pilli nemmahs atkal taishit.

Daschi no Wahzu saldateem, kas karrà bij faguhstiti, irr ka taggad dšird, par to julfchanas laiku uf Alschibri nodsihti un ar warru Frantschu pulkòs celikti. Raddi gau pehz teem klausinaja, bet nesinnaja waj wehl dšihwi un fur tee irr. Taggad Bismarcka firsst to lectu rohkà nehmis un warr zerreht, ka nabadsini tiks drihs mahjà.

Schinnis deenas gribb tautas sapulzei to lectu preekschà likt, lai nospreesch, ka Tjer kungs lai irr wehl uf 3 gaddi par brihwwalstis presidenti. Gan tam prettineeku arri deewsgan, bet tomehr neweenam nau gudrafa padohma, ka winnu patureht. Pret Wahzsemmi ruhgst wehl arweenu most un leeli un kad, til spehtu, tad uf weetas labpraht atkal karru usnemtu. Lihdsschinnigais ministeris tillka wehl par dauds maj rahmaku un prahtigaku eeskattihis, bet arri tas no amata atlahpdamees wehl beidsiht rakkijis pee Wahzu waldibas un ar drohfschu mutti dohd Wahzsemmei to wainu, ka Franzija tà ruhgstohht, jo kapehz effoht semmes gabbalinus atnehmuschi, to Frantschi nemuhsham nebuschoht peedoht.

Frantschu ministers issluddina, ka pirmee tubkstosch miljoni karru maksas Prubschem ismaksati. — Wezses pilsehts tohp no Wahzschem lohti apstiprinahs, pee weenahm skanstihm ween strahdajohht 2 tuhst. zilweki. — Wezajam Tjer k. rohdahs lohti dauds prettineeku, tà ka waldineeks sahlf skaidri apkuf.

Englantè dauds augsti lungi samettuschees uf to kohpà, waj newarretu apbehdinatam Napoleonam kahdu preeku parahdiht ar kahdu gohdinaschanas un apswiezina-schanas rakkstu, bet Napoleons pateizees par winnu dohmahm un luhdšis, lai ahtrahf nedarra it neko, pirms nau isdibbinajusch, ka schis nodohms irr wiffai Englantèi pa prahtam. Gribb istausiht dohmas.

Rohmà schinnis deenas irr redsams weens firmi wezš wihš ar 6 gan drihs til pat wezzeem pawaddoneem, kas no wisseem tohp ka brihnumi apluhkoti. Tas irr sennakais laupitaju wirsneeks Gasbaroni lihds ar sawu sekretèeri un beedreem. Preeksch 47 gaddèem winni no waldibas kerstiti, padewahs un netappa wis noleekati, bet zeetumà celikti un no weenas weetas uf ohtru wadditi wiffu scho laiku. Bet kad nu pahwesta walstis likkums fakka, ka katts zeetumueeks, kas 30 gaddu bes spreeduma zeetumà fehdejis, irr swabbads, tad Italijas ministeris pawehlejis wiffus 7 islais. Effoht gan lohti isdehdejusch, 47 gaddus nedabujusch Deewa fauliti redseht. Bet jo ehrmigi effoht redseht, ka tee nespehj nobrihnitees par wiffahm scho laiku jaunewestahm lectahm ka dselzjekkeem, telegrafsem u. z. Pats laupitaju wirsneeks effoht mahtes brahlis no flawena pahwesta ministera Antonelli, bet til jau gan nerahdisees wis scha azzis.

— Wezais Garibaldis dikti faslimmis.

Pahwests beidsamajàs deenas irr lohti wahjsh, nespehj wairš ne pa treppehm kahpt, ne rattòs eefehstees. Tà tad nau nekahds brihnums, ka winsch dšihwo ka zeetumueeks. Gan dakteri fehsh deenas un naklis klahht, bet wezzums pats jau irr grubta slimmiba. Kreisa kahja sahkoht stipri pumpt un ka mannamš uhdens fehrga jau irr eweetusees un warbuht ihfà laikà buhs jaunš pahwestš jamelle. Dšird arri, ka kardinaki stipri jau galwas sabahschoht kohpà, kas wifs buhtu darrams, kad stundina peenahktu. S.

Kweeschu ohds (Tipula tritici).

Dasch labš semmes kohpejs, ihpafchi kam kweeschu schogadd labbi augusch, buhs bijees, ka winneem ruhfa uskritihs; jo tahdà milkà, futtigà laikà, kahds paschà seedu laikà un pehz tam bij, schi fehrga neretti pee trekni auguschem kweeschem rohnahs. Kad nu ruhfa tomehr retti manniita, tad tas gan zaur to nahlahs, ka leetus tahs farkanahs sehnites (ta ruhfa nekàs zits nou ka sehmites kas no skahda fullas augdamas graudu pilnigu peebreeschanu aiskawe) daudskabri noskallojis. Bet kweeschu tomehr firgst! To jau daudsi sen buhs mannijusch, dselteni plèkkainas wahpàs eeraudsidami un tannis daschus maitatus graudus, jeb arri tulfchas graudu weetas at-rasdami. Wiffu to mast dselteni tahrpini padarrijusch, kurrus, kad tee jau pa-augusches, tahdàs apfirguschàs wahpàs eefsch graudu makschem, weegli warr eeraudsiht.

Kur schee te gaddijufchees? — Winni irr no kweeschu ohda (Knauscha, knischla) pautineem isperrijufchees.

Schis kweeschu ohds irr lohti masz gaischi dseltens kustonis ar spalwaineem taustekkeem, (taustameem pawedeeneem) melnahm azzihm un garrahm dseltenahm kahjahm. No 1. lihds 16. Juli schohs ohdus reds pret waktaru barrös danzojoht; ap scho laiku wiiani arr sawus pautinus kweeschu wahrpäs, us rudseem, meescheem un sahli dehj. Daudsreis warr redseht, ka wairahk mahrites weenä pascha wahrpä dehj. Nodexthos pautinus winnas tad stumj grauda maffi us to wehl gluschi mihfstu grauda pumpurinu (Fruchtnoten). Wahrpäs, kur graudi jau aismettufchees, winnas wairs nedehj, jo tee tahrpini (zirmini) kas no teem pautineem pehz kahdahm deenahm rohдахs, pah-teek no tahs fullas, fo wiiani no teem jauneem graudeem issuhz. Schee tahrpini leelakä waj masakä skaitlä, pa 5 lihds 20, us weena pascha grauda atrohдахs. Gesah-kumä winni lohti mafi un balti, bet jau pehz 8 deenahm paleek dseltene un drihs arri sawu pilnigu leelumu safneeds. Isaugufchee tahrpini waj nu semmē nokriht un tur fekli eerohkajs, jeb paleek wahrpä un teek lihds ar tahm schuhni. Nahkofchä pawaffarä winni tad pahweherschahs par kuhnischeem (Puppen) un drihs pehz tam par pilnigeem ohdeem.

Schogadd schis ohds dauds weetäs puffi no wisseem graudeem maitajis, kas gan zaur to nahkajs, kweeschi wehlu sahla augt un tapehz arri wehlu seedeja; jo ka jau minneju, wahrpäs, kur graudi aismettufchees, wansch sawus pautinus wairs nedehj. Gewehrohts arri irr, ka wansch flapjös gaddös wairahk skahdes darra, neka saufös.

Wahzsemme rauga tohs tahrpinus zaur to isuhzinahk, ka ruggajus tuhda pehz nokohpschanas usarr, un puttekus, kas pee wehtijamahm maschinahm fakrahjajs, fadedsina.

Pee mums gan agra fehchana wislabbaki palihdsehs. Isprohwejeet!

J. L.

Darbs un nauda.

(Beiguma.)

Kahrlim islikkajs, it lä winna nelatka tehws tam rohku us plezzeem uslizzis fazzitu: Ne-ismiffees, mans dehlis, wehl ar wissu nau par febbu! Sarga sawu gohd u. Gesahz jaunu zittadu dshwi! Nemm tahs leetas, lä tahs irr; to, kas labs irr, fewim schkire!

Gan Kahrlim wajadseja sipras duhschas, jaunu zittadu dshwi usnemmoht; jo smalkee lungi, winna zittahrtige draugi, tam atgreesa mugguru, un semmajee, rupji laudis, smejhajs un gawileja par winna pasemmoschannu.

Bet gohdiga zilweka firdi eemahjo leels spehks un leela eespehchana, fo wansch daschreis pats ne passht nepasihst, un kas launäs deenäs nahk gaismä. Kahrlis bij arridsan no dabbas kreetnis wihrs. Kautschu wansch gan sawä

zilwezigä wahjibä bij greifi gahjis un allojees, bet — breesmitigü besdibbenu pee sawahm kahjahm eeraudsidams — wansch us reis atsinna sawu likteni, un lä wansch lihds schim negudri darrijis. Apnehmahs glahbt, kas wehl glahbjams — fewischki sawu gohd u glahbt, — un to wansch, lä drihs dsirdesim, darrija.

Kä fewim auklu nowihst.
Lä pastalä to neffast!

Rambar muischä gahja schodeen lohti lustigi. Tur plaujamus swehtkus swinneja. Warreja gan preezatees; jo bij bagatus auglus pahwuschu un sawahkuschu. Wissi schuhni kuä preebajst lihds tschuffureem, un ta uebij masa leeta; jo Sickers wissas ehkas prahwas un plajchas bij ushuhwejis. Tikkai ta dshwojama ehka jeb istaba preeksch kungeem bij wehl ta patte masa ehzina, kurrä winni zittahrt preeksch 10. gaddeem eestahja. Tur wehl ta tahpele stahweja ar augoscha wihna kohka sarreem aptinnufees. Schim laulatam pahram peetikka ta masa mahja; jo — tanni eemahjoja meers, laima un swehtiba. Ramma tehws ar sawu gaspajschu fatikka un mihlejajs täpat un — warr fazzist — wehl wairahk, neka sawas laulibas eesah-kumä; jo winnu mihlestiba israhdjajs lä tihrs selts, tapehz ka ta arri behdäs bij pahrbaudita, un tschetri mundry behrinu faistija scho laulibas mihlestibu zeetahk un puschoja to ar faldeem preekeem.

Gan schee tantini sawa waiga sweedros bij dauds, dauds strahdajuschu un publejufchees; bet darbs winneem noreeba, turpretkim atneffa swehtigus auglus. No masa eesahkuma zehlahs discha bagatiba. Rambar muischu warrejo taggad lihdsnatees ar Lanlas muischu, lä ta bij zittahrt nelatka Lentina laikä. Sickers bij taggad bagahs wihrs!

No Lanlas muischas taggad retti fo dsirdeja. Kahrlis to jau preeksch kahdeem gaddeem bij grafam kahdam pahrdewis, pats ar sawu familiju us Ameriku aiseedams, tur jaunu dshwi fewim dibbinahk. Kä winnam tur paweizees, to lihds schim neweens nesinnaja, un tadeht winna raddi noruhpinajajs. Bet schodeen behdigas dohmas newarreja prahtä eememt; schodeen Rambar muischä sawads preeks walbija. Diwi musikanti faimes behrneem usspeheleja, kas labbi po-ehduschu un padsehruschu, rinkoja lustigös dantschös. Ramma tehws ar saweem diwi dehlneem un namma mahte ar sawahm diwi masahm meitinahm kuhfoja ar Labpatilschanu us saweem lihgfneem faimes behrneem. Arridsan Nannina ar sawu laulatu draugu Rambar muischä bij atnahkuschu. Kad Sickers ar sawejeem patlabban walfarinas beidsa pa-ehst, tad pastnecks eeneffa leelu wehtuli (gramatu), kas nahza no — Amerikas. „No Kahrla, no brahla!“ issauza ar preezigu balfi Marija. Tomehr winnas preeks mittejahs, kad ta atgahdajajs, kahdu sinnu tur gan dabuschohk dsirdeht; winnas waigs palikka bahls un winnas firds dreb-

beja. — „Es lassichu paprecksch kluffi — libdi tu apmeevinafees.“ fazzija Sikners, tad winsch panehma wehstuli — isgahja ahrà un zeevadams to pahrlaffija. Pehz tam winsch eenah is eefschà fazzija: „Paldeems Deewam, nu sinnam, fà Kahrilm ihsti klahjabs. Winsch par sawa tehwa padohma smahdeschanu deewsgan dabujis zeeft; bet ta grehka fohdiba irr iszeesta un laikam Deems winnam us preckschdeenahm dohs labklahschannu.“ Nu Sikners lassija preckschà to wehstuli, kas pasemmigà, Deewam padewigà prahtà bij rakfita. Kahrilis isteiza, kahdà wihse winsch to garru zellu ar fawejeem un ar sawas mantibas masuminu nostaignjis, fà laimigi sawu zella mehri faszneedis; bet winnam gruhti nahzees, Amerikà zil ne zil labbà weetà us dshwi nomestees un grunti ar mahjiru eeguht. Winsch eefahloht kluis apkrabpts un labbu teesu no sawas naudas zaur blehscheem saudejis, eekam to gruntu nopirzis. Semme effoht labba un ataugota, bet effoht mas estrahdata — winna mahjina effoht no appakeem balkeem fakrauta u. t. j. pr. Marijai pee scheem wahrdeem affaras ritteja; winna atgahdinajabs pee Kahrila zittfahrtejas dshwes staltà Lankas muischà — taggad winnam derreja buhdina ar netehsteem balkeem fakrauta. Lankas muischà bij labbabs zuhku stallis. Tà eet pasaulè, kad zilweks neprahrtigi padarra un neklausa tehwa padohmam! Kahrilm Lentinam gahja, fà tam pasudduscham deklam ewangeliumà, kas tehnam mugguru atgreesis pehz sawa prahtà gribbeja dshwoht.

Bet wehstule wehl behdigaku sinnu atneffa. No wifas duhschas Kahrilis nu eefahzis publetees un strahdaht, tà winsch tablahl rakfija; sawu tehwa peeminnoht winnam, tà fakloht, jauni spehli radduschees, libds kamehr winna laulata draudsene no gruhta darba un eerastu leetu un ehdeenu peezeeschamas, fahkuse nihkt un beidsjoht ar niknu drudsi nomiruse.

Sikners rahdijabs firdi dshli aisgrahbts; Marija un Mannina raudaja kluffi. Pehz kahda brihscha eefahka Sikners attal lassibt. Kahrilis palikka weens pats ar faweem behneem un teem kalpeem, fo winsch no Giropas bij libdi panehmis. Beidsamais preeks winnam bij suddis. Tikkai weena zerriba to wehl usturreja pee spehla, ta zerriba, fà winsch apnehmahs un wehlejabs sawus behnus par kreetneem zilwekeem usaudseht pehz sawa nelaiika tehwa padohma. Par scho weenu leetu gahdaht un ruhpetees, winsch taggad nepeekuhstoht ne deenu ne nakti. Winnam rahdotees — tà jo prohjam winna gahmatà bij lassams — fà us to winnam laimeschotees, jo winna tihrumi atneffoht labbus auglus un winna behrni breefoht pee meefas un pee garra un buhschoht derrigi jaunekli. — Kahrilis nobeidsa sawu gahmatu, luhgdamees lai tam drihs atbildu laischoht no dshintenes un winna mihskeem „tas man buhs par leelu preeku mannà weentulibà,“ fà winna wahrdi fazzija; „jo es schè esmu gan weentuls wiffadà wihse. Lai mans liktens juhfu behneem par pamahzi-

schanu derr, fà lai winni sawai kahribai nepadohd wirsrohku, bet lai fapraschana walda par kahribahm.“

Kad Sikners bij wehstuli islassijis, tad Marija tam raudadama apkehrabs gar kallu. Winsch kahwa tai israudatees un sawu firdi atweeglinah. Tad winsch to nobuttschoja fazzidams: „Nesirdestojees, mihla seewin par dauds, sinni: tabs launakabs deenas Kahrilm irr jau pahrzeestas. Winsch pee saweem behneem preeku peeredsehs, un Deems winnam, tam pahibauditam un atgreesigam behnam, meeru firdi dahwinahs.

Sikners bij pateefibu fluddinajis. Zittas wehstules, fo Kahrilis febbahl pahrlaida, atneffa labbakas sinnas. Kahrilis ceguwa jaunus spehkus un dshwes preekus, par saweem behneem gahdadams. Bet ihsti laimihgs winsch to mehr wairs nau bijis.

Zotfchu laimigi dshwoja Kambar muischas fungi. Bet tam winni scho dwehfels preezibu, scho firds meeru warreja tenzinaht? Winni warreja tenzinaht pirmahf sawai deewa bihja schana, ohtfahrt darbam, kas winnem ne-aldewa wallas, us nezefkeem normalditees; trescham lahrtam sawa nel. tehwa padohmeem:

„Leelums nahk no masumina“ un „Sapnodams ueluhko tahkt“ re.

Wezza dseefmu gahmata, kurra wahka eefschpuffè schee wahrdi bij rakfiti, wehl taggad tohp, fà dahrga manta Siknera familijà usglabbata. Tikkai Sikneris peerastija wehl tur appatschà:

Kà sewim auklu nomihsi,
Tà pastalà to nessafi!

Kas tas tahds?

Meld. Jeder Mensch hat sein Vergnügen.

1.

Skanni, manna fohklicht, skanni
Smalki, rupji, kupli swanni,
Selta stihgàs pirkti ferrat,
Glichteem tohneem durwis werrat;
Lai schi dseefma seedàs wihta
Atskann patihkama, glichta;
Jo par „augu“ teizamu
Nihmeschu scho dseefminu:

2.

Kas par augu, kas par stahdu? —
Waizafi: Kas tas par tahdu? —
Teifschu: Ne tam palmes garrums,
Ne obsola kuptlums, resnumis.
Ne fà dimants, selts tas laisfahs,
Neds ar dahrgahm pehlehm faistahs,
Neds arr spihd tas gresnumà
Tà tà pille kalnina.

3.

Nemirds tà fà swaigsnes, feetinsch,
 Neohsch tà fà Deewa kohzinsch,
 Ne fà kohfcha rohse smaida,
 Pluhjeju ta seedòs gaida.
 Arri nefarrajahs barròs
 Tà fà abhòls augstòs farròs.
 Sleppenibà eeraufees,
 Gull ar semmehm apkrahwees.

4.

Wehl tu dohmigs galwu fratti,
 Kas par augu, waj nu pratti? —
 Kartuppels, fo scheitan minnu,
 Winnam es scho frohni pinnu! —
 Kamdehl? — Ka to laudis zeenà —
 Turr un ehd it mihlâ deenâ.
 Brohfastè un launagâ,
 Zeptus gahrdi, waffarâ.

5.

Franzim Drake*) gohda stabbu
 Zelfim, kas scho augu labbu,
 Englantè preefch 300 gaddeem
 Wezzeem tehweem, mihkeem raddeem,
 It fà mantu dahrgu, swehtu,
 Zilwezibai isredsetu.
 Wums it dahrgas dahwanas —
 Subtija no swefchibas.

6.

Kas bes kartuppela spehtu
 Istitt un tohs negribbetu? — ! —
 Behrninsch kas gar semmi lohfas,
 Miltots kartuppels tam rohtas,
 Maises fullè ubadstnam
 Kartuppeles, ja zits ne, winnam.
 Un us galdu bagateem
 Nahzens netruhst arri teem.

7.

It fà farraschas un spekki
 Ehd tohs fatris it ar smekki,
 Waj nu faufus jeb ar suppi
 Zit smekki gahrdi! Tawu juppi! —
 Zeptus — lihds ar baltu sweestu,
 Pihrageem ir' muggur' greeftu,
 Stabhu putru flacht veestreb',
 Tad wihrs ehdis, wehders drebb!

*) Angleschu pafauls apbrauzes Franz Drake atsuhitja us Englanti 1585. gaddâ no Virginijas, Amerika, pirmohs kartuppelus. — No ta laita wini Gropâ eweesfahs, eefaktumâ til fà zeema fultuls bij augstmannu bariiba, lihds pehdigi palikka nabagu lauschu nepezeesfchams patohds un lehtata bariiba lihds scho baltu deenu.

8.

Deewin', audse kartuppelus
 Ceelus, appalus fà tellus!! —
 Palihds strahdoht, kohpjoht, nemmoht,
 Swehti pagrabbinu, ehdoht.
 Wesselibu-tahm, kas laupa,
 Baltus kassa, wahra, tãupa! —
 Kartuppelus lautini
 Lai band' muhscham weffeli!! —

E. F. Schönberg.

Waj preefch mannis?

Tà issauzohs, kad grahmatu nessejs preefch kahda laika ar grahmatu rohkâ pee mannis eenahza. Abildu nefagaidijis faheru grahmatu un lassiju adreffu. Grahmata bij pilna no faldeem mihlestibas wahrdeem fà peebahsta. Appafschâ rakstihis, kahds mau pahri reis redsetas dahmas wahrs. Waj pateesi winna to bij rakstijuse? Waj zaur pahri reis redseschanohs mihlestibas leesmas winnas firidi tà buhs eedeggufchahs, fa tahs wairs newarreja apflahpeht? Waj latwju meita buhtu sawu grahmatu ar tabdu drohschibu fahlfuse un beiguse? Kad tas pateesiba buhtu, tad ta buhtu mihlestiba, fa winna daschu reis stahfòs atrohd. Tahdas jautaschanas bes kahdas atbildas lausija man galwu. Te, it fa buhtu azzis gaischakas palikufchahs, nahzahs man tahs rakstu sikhmes pasihstamas preefchâ. Nu fahku mehleht stary wezzeem papihreem un — atraddu arri rakstu, til ar sawadu appafschrakstu, kurrâ wilzeens pehz wilzeena, bohstabs pehz bohstaba it fà no weena forma buhtu leeti, ar scho lihdsfinajahs. Nu bij sefhis lammatas! — Nu bij ahda manna! — Bet schoreil wehl schehligu firidi turredams palaischu wistu rehjeju til ar apswillinateem papehscheem, bet ja ohtru reisi lammatas sfrees, tad wairs azzis un ahdu netaupischu.

Tahds bes wahrdu jeb us zitta wahrdu grahmatu rakstijais nau schis sellitis tas pirmais un weens pats, bet wehl dauds tahdu atrohdahs stary latwju dehleem, kas sawu spalwinu til tur tezzina un sawu garra spehku til tur peespeesch, fur winsch warr zittu kaitinabt, fa gohdu laupibt un to preefch zitteem issmeet. Nerunnaju tahdus swarrigus wahrdus bes peerahdijuma. Kas gribb, lai apklafahs us D. un S. puffi, tad dsirdehs fa dasch gohda wihrs zaur tahdeem raksteem, kas us zesseem nosweesti jeb pee werstesstabeem teef peesfisti, ar negohdu fà ar dubleem tappis nokehstis. Kad daschu no teem raksteem laffa tad jabrihnahs, kahds garra spehks tur walda un janopufschahs, fa garra dahwanas nau us labbaku mehrki greeftas. Tahdi rakstneeki irr leeli grehzineeki, un par laupitajeem un flepkaweem nosauzami. Pirmfabrt laupitaji, jo sawam tuwakam to dahrgako mantu, to flaisfako pehri, fo zilweks dsihwofchanâ zenschahs safneegt, tas irr to gohdu atrauj. Dhtilabrt flepkawas, jo ohtram behdas

un firdehstus darra, to ruhina un kaitina; un behdas ballina mattus un wedd klaktaku pee kappu.

Tahdeem nedarbeem ohffschleri ne-ees wis garram, bet kur tahdu sakkeli nokers, las netaunahs zitta kahpostu galwinai lappas nolassihit un tai weeta eedeht sawas spiras, to nemsim ais fshupra un firrinasim gaisa wisseem redsoht, lamehr mahzahs smalks buht. To apfohla zittu wahrdä

Murkschki.

Atbildas.

J. G. — R. Baldeems! weens buhs derribas. Tas grabbekka fshereens viel leyno jumprawu warr gan pee Zums fshogadd notizisse buht, bet irr jau wezzu wezza leeta.

R. W. — R. To rakitu „W. i. f. p.“ newarram awises usuent. Subteer us vreekschu labdas zittas sinas no Zuhfu puffes brachtem un winnu dshwes.

Breeksch Luttriuu frohna fshoklas

irr wehl fcho rudden fshohlmeisters waijadshigs, las seminara ismahzihis un 1) it gruntigi proht seemas fshoklu west, 2) behrnu pulku fshoji mahziht dshlakas mahzibas un Wabzu un Kreemu walloda, 3) labbi ehrgelos fshehle un warr dseedataju beedribu waddiht. Fshohlmeistram waijag buht prezzetam, ta ka fshohlmeistere ne warr meitenehm smalkaku rohlas darbu eerahdiht. Lohnē dabuhn 12 puhr. w. semmes un plawas, skaidra nauda lihds 80 rubl. un wiffas fshoklas naudu no waffaras fshoklas behrneem. Pehz weetas jameldahs pee Luttriuu draudses mahzitaja.

Naudas turgus,

Rihgä 7. August 1871.

	uspraff.	fobl.
5% walts-aifseenefshanas biketes ar winnest. I. aifseem.	153	152
5% waltsbanlas-biketes " " " II. aifseem.	155 1/2	154
5% widsl. pfandbriefes, uffallamas ne-uffall.	100 1/2	100
4 1/2% Kurf. pfandbrief. uffallamas ne-uffall.	94	93
5% Rihgas-Dinab. dshelzetta alkijas us 125 rub.	99 1/2	98
5% Rihg.-Dinab. obligazijas us 125 rub.	97	96 1/2
5% Rihg.-Zelgam. " " " 100 " "	170	168 1/2
	111	110 1/2

Labbibas un pretshu turgus Zelgawä, 9. August, Rihgä, 7. August un Leepajä, 24. Juli 1871. gaddä.

	Rakfaja var:	Zelgawä.	Rihgä.	Leepajä.
1/3 fshem. (1 dubru) rubsu	2 r. 10 f.	2 r. 40 f.	2 r. — f.	2 r. — f.
1/3 " (1 ") kweeschu	4 " — "	4 " 25 "	4 " — "	4 " — "
1/3 " (1 ") meeschu	1 " 80 "	2 " 25 "	1 " 80 "	1 " 80 "
1/3 " (1 ") ausu	1 " 20 "	1 " 50 "	1 " 15 "	1 " — "
1/3 " (1 ") firnu	2 " 25 "	4 " — "	3 " — "	3 " — "
1/3 " (1 ") rupju rubsu mitu	2 " — "	2 " 35 "	2 " 25 "	2 " 25 "
1/3 " (1 ") bshdeletu	2 " 75 "	4 " 25 "	3 " 25 "	3 " 25 "
1/3 " (1 ") " kweeschu mitu	4 " 25 "	5 " — "	4 " 50 "	4 " 50 "
1/3 " (1 ") meeschu putrainu	3 " — "	3 " 25 "	3 " — "	3 " — "
1/3 " (1 ") kartoffeli	1 " — "	1 " — "	— " — "	— " — "
10 pudu (1 birawu) keena	3 r. — f.	4 r. 50 f.	3 r. — f.	3 r. — f.
1/2 " (20 mahez.) fweesta	4 " — "	5 " 25 "	4 " 30 "	4 " 30 "
1/2 " (20 ") dshelles	1 " — "	1 " — "	— " 90 "	— " 90 "
1/2 " (20 ") tabaka	1 " 30 "	1 " 35 "	1 " 80 "	1 " 80 "
1/2 " (20 ") fshkhtu appinu	3 " — "	— " — "	— " — "	— " — "
1/2 " (20 ") frohna sinu	3 " — "	2 " 50 "	2 " — "	2 " — "
1/2 " (20 ") brakka	1 " 50 "	1 " 20 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1 muzzu sinu fshklu	10 " — "	— " — "	— " — "	— " — "
1 " flku	16 " 50 "	16 " — "	15 " — "	15 " — "
10 pudu farkanas fshls	6 " 50 "	6 " 25 "	— " — "	— " — "
10 " baltas rujas fshls	6 " 50 "	6 " — "	5 " 70 "	5 " 70 "
10 " " smalkas fshls	6 " 50 "	6 " — "	5 " 70 "	5 " 70 "

Latw. Awishu awahdatajs: **J. W. Sakrawowicz.**

Sluddinaschanas.

Man irr tas gohds sinnamu darriht, ka es fshimni pilskeld weenu papibra andeli ar wiffadabim vreeksch rakittschanu waijadshigahm leetahm esmu atwehris. Ta: **rakstamas grabmatas** 35 lihds 50 kap. par duzzi, **rakstamu un pastes papibri, tabseles**, pelkela weemabletas uu ar papibri apluwinatat **tabfel griiffes**; celsch un abrisemmes **tintes** no wusstobpa bes blaschkeem var 15 kap., ar blaschkeem 20 kap. Es weedabwaju fawu jaunu andeli un apfohlu gohdigu awdeneefshanu. Meridsan pee man **Wastawas lohses** var 70 kap. gabbalä un var 10 lohsehm 6 rubl. 50 kap. To lohshu willschana buhs Oktober meh-ness fsh. g.

M. G. Löwenstein,

tas jaunatais (junior) Zelgawä, leelajä eelä Grünwalda nammä Nr. 5 prettim landitera lungam Torchtiani.

Cetsch kostes

es nemmu wuischus kas fche fshoklas apmekle un pee tam apfohlu teem arri tobs fshoklas darbus pahraudshihit un waddiht. Zelgawä uppes eelä fshoklas nammä Nr. 5.

Elementar fshoklotajs **Res.**

Manus zeentjannus fundes darwu ufmannjus uf tam, ka es no Raktshn eelas ne-fshu iswikees, bet dshwoju wehl arween tal wafshä nammä; tapehz lubdu bes madifshanahs uf mannu fehrteli, ka awpafshä stabw, pee man nahkt; jo uf mannu wahedu darbi daudfress zittur irr nedohiti. Jaur sawa amata ilgu gaddu strabdafshanu es wiffas dohmadamas fehwees eelsch shda, willas, bohmvillas un dshjas pehz jaunakeem mustereem fehweju, dshkeju, fshkebreju un degateereju, ka arcidjan bes uhdema zaurlakshanu (wasserdich) fehweju un rishat arri mattus un bahrdas fehweju, pee kam manneem gohdajameem kundehm apfohlu arween ahru un lehtu awdeneefshanu. Zelgawä, Raktshnes eelä Nr. 4.

J. Ahlström. 2

Rai newajadshigas darwefshanas nezeltobes, tadeht teel jaur fcho sinnamas darrihts, ka tas fcha gadda Baltijas semkohyibas leetu israhdischanä no leelunga Koewis-Panten redleschanai nedohits bisis, no winnu wafsha isdohmahis arktis ar aggreedamu abel, ta ka arri weena sinu-mihstama maschine, kurra 1000 sawas, tas ir: lihds 500 mahzinas us lauka schaweru sinu par stundu ismshiti, — rikkal winnu isdohmatajam ir pakaut taifshit, un ka Kreemu-femmes waltdias liffums (Swod) XI. grabmatä 2ra dalkä §§ 126, 129, 131 un t. pr. zeiti aifseebf, ka ir ne pahrgrohsita buhschanä neweens zits fshabdas maschines nedrihtf palka taifshit. Schabs maschines warr awtelleht Rihgä pee

G. Dittmar, leelä Pils-eelä N. 17.

Nahwes sinna.

Maddeem un draugeem sinnamu darwu, ka manna laulata draudse ne no manneem behrneem lobti nihtota mahte, **Louise Waldowski**, dshinnuse Linmann, pehz ligas flimmitas sawa 53fshä dshwibas gaddä, 25. Juli fsh. g., jaur nahwi muhschit-gä meera atgabhjute.

Breeschu muishä, 28. Juli 1871.

Lh. Waldowski.

25 rublas fudr.

dabuhu, kas warr sinu dohd par diwi, nakti no 24. uf 25. Juli fsh. g. tam Lulluma mewchafargam Dinam jagteem firgeem un eejuhgu. Weens firs, fuffis 12 gaddus wez ar balteem farreem uf latru puffi, balta sibmitie weer, johstas weelä balta strihpe noberseta, wehris 70 rubl. fudr., ehtris behrs firs, 16 gaddus wez, wehris 40 rubl. fudr. Gejubg: reddeku ratti bes fwahrneem, abdu ribli un mäs lohzijsch. Schis sinas japeemelde pee frohna Dsholmuishas wagaista teefas pee Lulluma un arri warr peedoh-tees pee Dinla fainneeta.

(S. W.) Breeschd.: Puffit ++

Wilgē warr dabuht dedfsh-natus frohna keegelys pirkt, 10 rubl. par tuhltoschu.

Karl Kr. Schmidt Dampf-Kohlenmilchfabrik

1865 g.

1865 g.

Zohrn-kalnà pee Rihgas

peedahwa semmes-tohpejem us nahktofchu sehjamu laiku tohs par labbeem paifstamus un apgalwotus lauku-mehklas par zit warredamu lehtu zennu:

1869 g.

1869 g.

futtinatus Kohlenmilch,

furreem 25% ismirkstoscha fosfor-Flahbuma un 4% Flahpekla, muzzàs un maisdòs pa 300 Z. bes tauku swarra;

futtinatus raggu-milch,

kam 12—13% Flahpekla, muzzàs un maisdòs pa 240 Z. (Netto);

fosforit-milch,

kam 18% ismirkdama fosfor-Flahpekla, muzzàs pa 400 Z. (Netto);

superfosfat,

kam 15% ismirkstoscha fosfor-Flahpekla, maisdòs no 240 Z. (Netto);

Kohlenmilch

preeksch barroschanas, jau isfwehrtus.

1870 g.

1870 g.

1871 g.

1871 g.

Pamahzishanas kà wimas bruhfejamas bes malkas teel lihds ar zittahm wajjadfigahm sijnahm labpraht pasneegtas Zohrn-kalnà eklas-fabriki, kà arri

Karl Kr. Schmidt kunga kantori

pee Zukh-wahrteem, rahtskunga Schaara nammà.

3

Wena pumuischa (Höfchen), it klast pee Zalgawas, ar wajjadfigahm ehklam, abholu dabesu un netablahm plawahm no kadhahm 14 puhraweetahm, tohp no brihw rohkas pahdohta. Klastaku Zalgawà, leelajà eelà, suhra bohti appalsch kolonadeem pee

Rihgas kreise, Jaunvilles basnizas drause, Behresmuishà teel wiffas walfes mahjas us pahdohshannu listas. Tuwafas sinas pee Behresmuishas muishas waldishanas.

Mannas vafcha awtas rijas maschines un meltera feel ter dabujant Zalgawà Kattohu un Kattrihnes eelas stürst, Salzmannà nammà Nr. 5, pee addatu meistera

Klein.

S. Rosenberg.

Pee mums ire wiffadas

Schuhwamas maschines

preeksch fainneegeh, skrohdereem un kurpneekem pirlainas, par kurrohm mehš pilnigi galwojam. Zennarahditajs ar maschinu-bildehm teel teem kas gibb, bes malkas pee fuhthits.

Lühr un Zimmerthal,

Rihgà, leelà Smilshu-eelà Nr. 7.

Superfosfati

(Superphosphat)

un zittus ahriemmes mehklus pahdohd Zalgawà par Rihgas ritgu, kà arri pamahza kà un zit preeksch fatas semmes wajjaga

Gottfr. Herrmann,

Zalgawà pee Dohbeles wahrteem.

Janas grahmatas.

Pee J. W. Steffenhagen un dehla Zalgawà, nupat tappa gattawas un ire dabujamas:

Geografija, jeb pirmahs mahzibas par muhsu semmi preeksch bagasta skohlahm. Sarakstijis J. Spiess. Malka eeseeta 7/8 kap.

Ciropas lautkahrte.

Ar pehrwehm drukkata.

Malka 25 kap.

Basuizas un skohlas siunas.

Weens kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Mahitajs: Siuna. Tee trihs pestifchanas kahpeeni. Wehl kahds wahrds par „ehgetu fpehfu.“ Zilweka engelis. Kahds wahrds par dweedafchanu. Blehdiba few pafchai riobhtes greech. Wiffsees. Jaunas grammatas. Dahrgas pehrlites. Netafnas mantas augh.

Siuna.

Latweefchu draugu beedriba sawa beidsamaja gadda fapulze fiarp zittahm leetahm arri pahfpreeda daschas jautafchanas par latweefchu rakstneezibu, ka warretu dauds maf rakstifchanas raibumu masinaht un weenadaki fahft rakstih. Wiffseem trim latweefchu laifarakstu apgahdatajeem klahf effohf tappa daschas jautafchanas preekscha zel-tas un atbildas dohtas. Ja nu arri daschai leetai bij japaleef wehl puszellä, jo galliga nogrunteschana irr gruhti panahkama leeta, tad tomehr pa leelai dalkai isdewahs weenotees eeksch fcheem padohmeem:

- 1) nerakstih „s“ bet „j“ eeksch teem wahrdeem ais, bes, is, us.
- 2) Daudiffkaltka trescha lohziyumä pee teem wahrdeem, kas us „i“ fakni beidsabs, nemt to bohstabu „h“ klahf (p. pr.: firdihm, azzihm, walstihm). Bet tohs eerastohs wahrduus „mannim, tewim, fewim“ pamest bes „h“.
- 3) Bagahjufch. laif. 1. un 2. pers. rakstih ar „h“ (p. pr.: weddahm, juhs weddahf).
- 4) Kä tohs wahrduus ar tahm gallotnehm „igs“ „aks“ (schehligs, labbaks) rakstih, waj ar „h“ waj bes „h“ — tur padohmi bij dalliti, tomehr neweens negribbeja leegt, ka schihs gallotnes laufchu mutte garri ween flann un tapeh; arri buhtu ar „h“ rakstamas (schehligs, labbahks, bet schehliga, labbaka).
- 5) Dubbultkonsonantus paturreht eeksch klahfb. l. 3. pers. (p.: pr. mett, nemm) bet atmeft eeksch teem wahrdeem pret, fen, it, pat, wis, patlabban, wiszaur. Ja tas wahrduus „wis“ tohp fafeets ar zittu, kas fahkabs ar wofalu, tad jarafta „wifs“ (p. pr.: wifsaugstaki).
- 6) „Ne“ jafawelk kohpa ar laifa wahrdeem (p. pr.: nesinnu).
- 7) Jautafchanu un ischkirifchanu rakstih „waj“ eekleegschanohs „wai!“
- 8) Leetu wahrduus rakstih ar gallotni „ajs“, tä: mahzitajs, apfuhdsetajs, rahditajs u. t. j. pr., bet kahdibas wahrduus ar „ais“ (labbais), mahzitais (kas irr mahzihts) apfuhdsetais (kas irr apfuhdsehts).
- 9) Jarafta: „nabags“, „bagahts“, „nedela“, „lai“.

Kad nu arri Latweefchu awises sawa raksta schihs lectas eewehro, tad luhdsam wiffus sawus mihtus draugus, kas mums rakstus peefuhfa, lai rakstidami tahs minnetas leetinas gribbetu arri paturreht, tä ka mums nebuhtu dauds ar raibumeem fo darbotees.

Latw. aw. apgahdatajs.

Tee trihs pestifchanas kahpeeni.

Pestifchanas walloda irr kristigu zilweku peens un meddus. — Kas pestifchanu gribb panahft, tam waijag staigahf pa to zellu, kurfch arri pateest nowedd pee galla mehka. — Tu gan, laffitajs mihtais waizafi: kurfch tad irr tas ihstais pestifchanas zelch? Es atbildu: Kristus tewim irr weenu preekschihmi pamettis, ka tew buhs staigahf wiuna pehdäs. Wiuna pestifchanai irr tikfai trihs kahpeeni. Ja tu nu kristigais brabli un mahfa gribbi, ka pats — un tami behrni lai tohp kristigi laudis, tad staiga un leegi taweem behrneem staigahf tohs trihs pestifchanas kahpeenus. Ne-eerahdi pats taweem behrneem zittu zellu, tä to, — fo Kristus Jesus irr eerahdijis; zittadi tee pestifchanu nepanahfs! — Birmais Kristus pestifchanas kahpeens irr: „Braweescha jeb mahzitaja amats,“ jeb ar zitteem wahrdeem falkohf: Laufchu dwehsefu skohlofchana. Ohtrais: „Preesera jeb falihdsinataja amats,“ jeb zittadi falkohf; Grehku peedohfchanu fluddinaht un atgreesigeem grehklus peedoht. — Treschais kahpeens irr Wiuna kehniina amats, fo arri warram nofaufk par teefneschu amatu. Ja nu zilweku behrns, pasaulä, wahjsh un eeksch grehkeem peedfinimis, neteef no masahm deenahm mahzihts un skohlohts, tä tas lai nu atfihf un pahjsh Kristu, ka sawas dwehseles pestitaju, tä tas lai nu teel fwabbads no grehku juhga un nastas?! — Medsi mihtais tehws un mahfe! Kristus pats sawa pirmä pestifchanas kahpeena tew pee tawahm fmadfenehm dauhft daufa un tawäs aufis faukdams fauz: „Mahzi un skohlo tawus behrnius, tas irr pirmä pestifchanas sohli!“ — Un ja tu dohma pirmajam sohlim pahleht un fo atfahf nespertu, tad tawus behrinisch ne-atradhsh pestifchanu; jo Kristus pee pestifchanas darba pirmo kahpeeni fperdamä mums leezinaht leezina, ka bes mahzifchanas un skohlofchanas newarr panahft pestifchanu. — Tu dsrejei, laffitajs mihtais, ka ohtrais pestifchanas kahpeens irr: Grehku peedohfchanu fluddinaht un atgreesigeem grehklus peedoht.

Ze nu atkal Kristus dohd fawahm draudsehm tuwu un tablu dshwu leezibu, ka pestiti laudis newarr un nedrihfti ne pawiffam fawu basnizinu atmet; jo basnizâ jau teef mums Kristus draudsehm no Deewa aiginattem un eestahditeem wihreem, grehku peedohschana fluddinata un atgreesigeem grehki peedohti. — Redst, zif nepraschi irr tee, kâs fakka: Deews nedshwo eeksch no zilweku roh-fahm taifitahm ehlahm, it ka grippedami peerahdiht, ka basnizas nezil nebuhtu wajadfigas. Tee wiffi irr tiklai fihkftuki, kam schehl tahs artawas, fo wajag pasneegt basnizai par usturrefchanu. Tee laikam schleet, ka Deews dshwo eeksch wiranu selta un fudraba! — Ne, ne! kur grehku peedohschana teef fluddinata, tur irr — un dshwo Deews — un Winsch atgreesigeem dohd ar fawu spehku un warru grehku peedohschanu un muhschigu dshwofchanu.

Redst, Jesus treschâ pestifchanas kahpeenâ stahjahs fawahm draudsehm arri par teefnessi. Winsch ka leh-ninsch un waldineeks grihb lai noteef teefa un taifniba kristigu kauschu starpâ. Bet kâ eet muhsu laikôs muhsu starpâ? Waj wiffas darra, kâs teefa un taifniba?! — Waj nepuhlejahs daschi idarriht til warmahzibu un ne-taifnibu? Waj nesihmeja dasch spreedums wairahl us joh-keem kâ apdohmibu? — Gohds Deewam, ka angstakas weetas ranga ilihdshnabt un isdoht to taifnibu. — Ja tu kristigais brahl, kâs tu waj teefas schrihweris, jeb teefnessi effi, kam warra fohdiht un schelloht, ja tu, no Deewa tawâ weetâ stahdihts nenessi taifnibu, tad ne-effi wehl eekahpis pestifchanas treschajâ kahpeenâ; jo Kristus irr waldineeka jeb teefnescha amatu tamdeht peenehmis, ka lai taifniba miht kauschu starpâ. Taifnibas laudis til ween irr pestiti laudis!! — Tad nu, flobla, basniza un teefa, tâ fakloht taifniba, kurrâ buhs notift tiklab no teefnescheem, kâ arri no katra zitta zilwela, irr un paleef kristigu kauschu pestifchanas kahpeeni. Tu kristigâ zilweks! newarri un nedrihfti fazzih: „Mannam behrenam floblas, basnizas un teefas newaijag.“ Ja tu to fakli, tad tu atmetti Jesu un Winna mahzibu un ne-effi wehl Winna mahzellis. Kristus irr pateefi Deews un Winsch arri, ka pateefi Deews sinnaja laudihm rahdiht to ihsteno pestifchanas zellu. Tadeht, schee trihs pestifchanas kahpeeni, kurrus Jesus pats irr staigajis un wehl staiga, irr muhschigi muhscham tas isbruggetais pestifchanas zelsch! —

Chr. S—ldt.

Wehl kahds wahrds par „ehrgelû spehku.“

(Belgum.)

Ar musiki un dseedaschanu darbodamecs fahlu dohmacht: Pag, kad arri ne-effi smalki mahzihst ehrgeleeks, tad tatschu arri ne-effi tahds, kâs fawas spehleschanas deht pee zitteem arweenu oibildinajahs, ka ehrgelcs flittas. Dohmajû, effi balsu faskannu zil nezil mahzijeec, fapehç newarri prohweht pats pehç fawa firde atbalsa

waj nu spehleht jeb preeksch dseedaschanas nohtes farakstih. Likku mehlei trallinabt, aufihm klauftees un roh-fahm usrakstih nohtes weenai un ohtraî dseefminai, un palikku tâ us ahtru rohku par komponistu. Weena no tahm dseefminahm basnizâ dseedoht un us ehrgelchm spehlejoht, isspeeda zitteem klauftajeem affaras no azzihm. Man to redsoht eenahza „Muhs Tehwa“ festa luhgfschana prahtâ un tuhdaî nogahju ar fawu taifitu musiki pee smalki mahzita ehrgelneeka, pee tahda, kâs musiki studeerejis, un ispehleju tam fawas leetas preekschâ, kur ne-bij wis nekahdas leelas wainas. Un waj sinneet, kâ man gahja? Rauns teikt, tomehr jafakka, jo kâs taifniba, tas taifniba. Winsch teiza: „Ja weena leela waina, ka daudi ehrgelneeki nespehle to, fo musika meisteri preeksch wiffadahm wajadshbam farakstijuschi, bet buldure no galwas paschi fawu firde atbalsu. Preeksch tahda musika auss ja-aisbahsch, lai nesahl raudht par to pahrestibu, kâs musika skunstei zur tam noteef. Tahdâ wihse draudses newarr un newarr eerastees ar kreeni fastahditahm musika skannahm. Mihilais draugs, waj dohmaject, ka jaulas jo jaulas leetas ne-atrohdahs starp drukkatahm nohtem no musika meistereem farakstitas? Til newaijaga tahm spehlejoht zur flittu balsofchanu (registriren) to riktigu karakteri famaitah. No Deewa puffes nespehlejeet pee Deewa kalposchanas neko no firde atbalsa. Es musiki wairahl faprohtu, tomehr nekad nespehleju zittu fo, kâ to, fo no nohtem mahzijeec, kad arri pats buhtu farakstijis. Jau pee dohmu usrakstifchanas papreekschu japahrdohma, zil daudi wairahl wehl pee firde atbalsa spehleschanas. Bet kad pee deewakalposchanas spehle, tad newarr nekalkâ reisu reisahm apstahtees un dohmaht; tur wajaga spehleht glummi un riktigi. Ja weens tahds skunsteeks buhtu, kâs to warretu darriht, nu, tad lai tas to darra, bet es un ta leelaka dalla ehrgelneeku to nespehjam.“

Tee bij kahda smalki mahzita musika meistera wahrdi, fo wiffi lai wehrâ leef.

J. K.

Zilwela engelis!

Tas Deewa engels, labbais gars,
 Kâs mann' icho nakli fargaf's,
 Ka mann' nau speedis behdu fwarç,
 To nogreesis schis dahrgais,
 Winsch mann' us jaunû deenu fweiz
 Un mohdina no mega.
 Tu Deewa behrns, wehl winsch tâ teiz,
 Lai firde irr tewim weegla,
 Deews tehws arween tew mihlu turr,
 Wehl pasaulc leef dshwoht,
 Til parahdees tu nu wiffur
 Tahds, kâs mahht Deewu mihloht,
 Zur schodeeninu peemett klast
 Deews tawam muhscham laikû,

Lai warri debbes mantas kraht
 Un redseht Deewa waigu.
 To wehrä leez' un nemm pee sirds,
 Ko taggad tewim teizu,
 Tad palikschu no tew neschkirts,
 Es Deewam kalpoht steidsu.
 Nu kahds buhs rihta uppurits,
 Ko neschichu preeksch Deewa,
 Waj buhs jauks dseefmu puhpolit's
 Un luhgschan' klahr peeseeta,
 Mihilich engelicht tu effi lab's,
 Tu Deewa prahtu darri.
 Kas zits mann' fargahs, jeb ar glahbs,
 Tu mohdrigais to warri,
 Man tami wahrdi aussis flann,
 Tohs fanemmu ar preeku,
 Ko teizi gribbu klawiht gan,
 Es wiffu wehrä leeku.
 Es Deewam pateizu no sirds
 Par Winna schehlastibu
 Un gribbu buht no ta neschkirts,
 Kohpt sirdi mihlestibu,
 Lai mannä sirdi allasch spihd
 Ta swehta garra gaisma,
 Ka sirds warr buht illatru brihd
 Preeksch Deewa schkibsta, taifna;
 Es esmu wahjich un warru krist
 Driht laut jeb kahdä grehtä,
 Un luhdsu Kungu Jesu Krist,
 Lai Winich man ustur spehtä,
 Man ar leels parahds, kas jadsehich
 No hauilibs lahstu raksta,
 Bet mans Kungs Jesus to saplehich,
 Ar sawahm aff'nihm maksa,
 Mans uppuritis, ko es dohich'
 Irr pateizibas dseefma,
 Sirds tizzibs salda smarschä ohich,
 Degg mihlestibas leefmä.
 To mihlais engelitti nese
 Preeksch Deewa swehta waiga
 Un schodeen ar pee mannim eff,
 Mann' farga, ar man staiga!

A. Skumpe.

Kahds wahrds par dseedaschanu.

Kas dseedaschana irr, to jau katri's gan sinn, bet kã, kurrã puffed ar to darbu us preekschu eet, to gan wiffi nefinnahs un tadeht arri par kaunu nenems, ka kahdus pahri wahrdinus pastahstichu, — kã un zil wahrigi wehl daschds pagastds ar to sirds pamohdinaschanas darbu weizahs. Tã muhsu M. draudses R. pagastã. Schinni pagastã gahja paldeems Deewam kahdu loiku ittin labbi, un warreja zerreht, ka arri wehl us preekscha tã ees; bet taggad tas tã irr isputtejis, ka wairs newarr eefaknotees un eeselt un dseedatajus ne par naudu wairs newarr pee dseedaschanas peedabaht; tee behg tã, kã schihds no krussta. Daschi brihnahs un pahrspreech: no kam tas warretu nahkt, ka

tahds preezigs darbs us preekschu ne-eijoht, jo ffohlotaju papilnam, kas to darbu it labbi proht. — Ir daschi ffohlotaji sawã starpã fapulzejuschees norunna: Kas tas warretu buht, ka dseedatajus pee dseedaschanas newarroht wairs peelabbinaht. Tahs wainas irr grubti faprobta-mas; bet lehti isstahstamas. Effat dsirdejuschi par wez-zeem laiteem un wezzu kauschu fakkameem wahrdeem, kã tee mehdsã fazzicht: „Kã tehwu tehwi darrijuschi, tã meh's arri gribbam darriht!“ Tahdi wahrdi wehl nau ismirruschi. Get mums kã srigam, kas ar kahdu lohti smaggu wesmu pret kalnu kahj, newarr tik dauds us preekschu tikt, kã atpakkat, jebichu tas gan to us preekschu wehl zil ween spehdams. — Janopuhichahs par teem wezzu laiku paweddeeneem, kas wehl tik stipri irr, ka tohs tee jauni laiki newarr un newarr wehl pahrraut. — Dasch sirmgol-wis gan falka: „Buhtu tee jauni laiki tahdi, kahdi tee wezzee bij, tad ta pafaulle buhtu ohtru teel bagatã ne kã taggad!“ — Daschi atkal falka: „Ko-tee jauni laudis scheem laiteem sinn? winni tik sinn apfahrt wasatees un weeglas deenas mekleht, pee darba teem baile rohku peelikt. Irr gan dauds weetas scheem wahrdeem taifniba, bet daschu reis tee atkal grabbstahs pawiffam greift un fouz par wasaschanohs arri to dseedah eefchanu un falka: Palaissta pafaulle, pilnas ffohlas palaidneeku, sagahjuschi tik blaustitees. To pelna gaisma tumfibã. Buhtu papilnam jaunektu, kas tschakli us dseedaschanu un gaismas darbeem dsennahs, bet dasch dehls, dascha meita luhdsahs sawus wezzakus, lai atwehl us ffohlu aiseet un dseedah eemahzitees, bet wezzaki atbild: Waj tad Deews labbaki dsird, ka pehz nohtehm dseed, nekã bes nohtehm? Kad nu us schahdu atbildeschanu winneem ranga atbildet un winnu greifahs dohmas pahrlabboht, tad to nema negrihb dsirdet, teizjam jatohy par leelo eenaidneeku. Kad jelle spehtum isgudroht, kã schahdeem wezzeem un wezzakeem warretu tohs eeruhsejuschus prahtinus dauds mas spohschakus padarriht! Waj tad nebuhs reis laiks, fur redsefim tahs isdehdejuschahs „tehwu tehwu“ dohmas kluffã laiku fappinã appaksch wellenahm apraktas un wirs schihm plauks jaukt mauriat par preeku un gohdu raddu raddeem — jaunã pa-audses ar to paschu wezzu deewabijaschanu, bet ar jauneem spehkeem un jaunu prahta gaismu?

J. G. no R..... pagasta.

Blehdiã few paschai rihtstes greeesch.

Kahdam Bauskas aprinki pee S. muishas peederrigam foinneekam, kas sch. g. pawaffarã wehlã waffarã no muishas braufdams pee R. frohga peeturreja, tikka sirs no-sagts. Saimneeks, kas tikko frohgã eegahjis un ar draugeem runnã eelaidamees gar sawu sirtu mas dohmaja, tikka zaur fcho nelaimes wehsti lohti fatrauzehs, tomehr pawehleja saweem klahrbuhdameem puischeem saglim us

wiffahm puffehm paffat dñhtees. Weens no paffatdsinnejeem pa leelzettu ffreedams, fursch us minneta fainneeka mahjahm wedda, atradda masu gabbalinu no frohga sabhaku zellâ gullam, fo tas it ahtri uszehlis us preekschu dewahs. Bet tilko kahdus fohlus bij ftrehjis te atradda wehl ohtu sabhaku lihds ar drehbju luppatahm us zella, kas puiff us dohmahm wedda, ka nu irr us besdeewiga pehdahm nahzis, tadeht sabhaku uszehlis wehl jo tshaklakti us preekschu ftrehja. Kad nu winsch ahtrôs fohlôs fawa fainneeka mahju bij atsneedstis, tad isdñrda tas breefmigu firga ftreeschannu, rattu grabbeschannu un neschelligu brehkschannu, kas arween mahjahm tuwojahs. Puiñs firgu par lohti bailigu un ftrehjeju lohpu pafihdams dohmaju, ka nu fchis no sagla rohlahm wakkâ tizgis un turklast wehl sagli apfshahdejis buhs, kas arri ta bij; jo firgs ahtrôs lehzeend's mahjâs un ftrehja no bailehm pahrnehts ta traks rinki pa fehtu, kamehr nelaimigais saglis — kahds Schihds, — kas ar faweem garreem fwahikeem ritteni eetinnees, lihds wilkts un dausihhts pilnâ faklâ brehja. No leela trohkschua driht bij wiffi mahju laudis no meega istrauzeti un steidsahs tiklabb firgu meeri-naht, ka arri nelaimigo pestiht, un atradda par leelahm isbailehm, ka Schihdam galwa pee ratteem fadausita un pa fruescheem wasajohht jau meesa no paffatas lihds kauleem noplehsta bij, ta ka dwehsele pehz mas stundahm fadausito un faplohfito meesu atstahja un fawâ weetâ aifgahja. — Kant jelle tee besdeewigi atgreesstohs, kamehr wehl „schodeen“ fawz un nemidfinatohs dohmâs, ka to wehl warrehs pee kappa mallas darriht, jo to preekschlaifkâ sinnaht mums Deews ar fawu wisfpehziabas rohku irr aifshahjis, gribbedams lai winnam ik deenas paffausam!

M. Lasding.

Wiffsejees.

Tadeht, ka tas atfahkums pee meldijas nohtehm nau eewehrohts, manna dseefmina ceksch Aw. peel. Nr. 28 irr isahrdita; jo tahm diwi pehdigahm rindahm, kas taggad irr katras perschas gallâ, wajjag nahkt tuhdaht pehz tahm diwi pirmahm rindahm, prohti ta:

„Deews swehtais Gars, nahz palihgâ
Schî swehtâ stundinâ!
Kungs Jesus, paleez tuwumâ
Jkattrâ brihtinâ
Teem, kas no Dewis leezina,
No tizzigi tee fajutta,
Ka winneem effi Pestitajâ
Un winnu grehku deldetajâ,
Das middutajâ
Un zella rahditajâ!“

Chr. Sch—g.

Jannas grahmatas

dabujamas Rihgâ brahlu Busch f. latwiskâ grahmatu bohde un bibliotekâ, leelâ fmilfschu eelâ Nr. 37 un Zelgawâ pee Schablowski f.

- 1) Preekôs un behdâs. Original lugga ar dseedaschannu 3 zehleend's un 6 bildes no A. Allanan ar winna bildi — makfa 30 kap.
- 2) Diwejadi zelli us laimi. Skattu spehle 5 zehleend's pehz Schillera Parasit, latwiski no A. D. — makfa 20 f.
- 3) Debbes ehka, jeb reisoschana pa muhschigu besgalligas pasaules ruhmi un nemehrojama debbes isplattijumu fpihdekteem, apgahdata no P. Sternmann. Peh-terburgâ 1871 — makfa 30 f.
- 4) Seschas garrigas teikas, laizigi prahta zillafschanas stahsti un 22 neeki apg. no P. Sternmann — makfa 15 kap.
- 5) Sinnamiba par noslehpteem dabbas fpehkeem no P. Sternmann — makfa 40 kap.
- 6) Brihnijschigi stahsti par kustomu dabbas prahtu no P. Sternmann — makfa 25 kap.

Dahrgas pehrlites.

- 1) It kâ zeetu dselst ar ugguni mihkstu darra, tâpat ar mihlestibu atmihkstina to wiszeetako firdi.
- 2) Prahtihgs padohma dewejs irr pus darba isdarritajâs.
- 3) Refadarrihgs zilweks irr bungahm lihdsihgs, kas riht tik fo peedurrahâs.
- 4) Zaur leelu draudsihu daschureis iszeshahs leelas behdâs.
- 5) Labbahf taifnibas deht mirt, nefa zaur blehdibu dshwoht.
- 6) Weena behdu deena irr garraka, nefa fimts preeku deenas.

A. Gehz.

Netaisnas mantas angli.

Dasch gribb scheitan laimihgs buht,
Un bes darba bagahst's kluht,
Zerr ar mantu netaisnu
Gewim fakraht labbumu.
No lihds manta netaisna,
Kas nau gohdam pelnita?
Newillobt ta issuhdahs,
Taisna lihds aifsweltahs.
Beigâs paleet nabadsinsh,
Kails un plits, kâ ubadsinsh.
Nemeeru tik firdi juht, —
Wehlahs labbahf schait nebuht. —

P. Ollmann.

Latw. Awischu apgahdatajâs: J. W. Safranowicz.

No zensures atwehlehts. Rihgâ, 9. August 1871.

Druckahst's pee J. W. Steffenbagen un debla.